

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **R. D.,** zast. Mgr. Danielem Keprtou, advokátem se sídlem Masná 10, Ostrava, proti žalovanému: **Celní ředitelství Ostrava**, se sídlem Nám. Sv. Čecha 8, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 7. 2010, č. j. 4428/2010-140100 - 21, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 10. 2010, č. j. 22 Af 87/2010 – 9,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“). Tímto usnesením krajský soud odmítl žalobu stěžovatele dle § 46 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 7. 2010, č. j. 4428/2010-140100-21.

V kasační stížnosti stěžovatel popisuje průběh předchozího správního řízení i soudního řízení. Uzavírá, že správce daně vedl proti stěžovateli dvojí daňové řízení, což žalovaný přes námitku vznesenou stěžovatelem zcela účelově ignoroval. Vyměření daně ve dvojím paralelně vedeném daňovém řízení je závažným porušením základních práv stěžovatele a následně vydané rozhodnutí je nicotné. V daném případě zcela absentuje pravomoc správce daně a žalovaného vést daňové řízení a v tomto ukládat stěžovateli povinnost. Nicotnost napadeného správního rozhodnutí a tedy překážky věci zahájené je správní soud povinen posuzovat ex officio.

S odkazem na shora uvedené vznesl stěžovatel námitku překážky věci zahájené a z tohoto důvodu namítl nezákonnost daňového řízení vedeného před správcem daně i žalovaným.

Dále namítl absenci posouzení nicotnosti přezkoumávaného správního rozhodnutí a absenci posouzení překážky ve věci zahájené z moci úřední.

Stěžovatel taktéž tvrdil, že mu nebyla doručena výzva dle § 37 odst. 5 s. ř. s., když podle názoru stěžovatele absence žalobních bodů není neodstranitelnou vadou žaloby a výzva k odstranění vad žaloby doplněním žalobních bodů není v rozporu se smyslem soudního řádu správního ani v rozporu se zásadou dispozice řízením a zásadou koncentrace. Naopak účelem uvedeného právního předpisu je projednání žaloby a přezkum napadeného správního rozhodnutí a nikoliv účelné omezení počtu projednávaných věcí. Zásadě dispozice a koncentrace by nepochybně vyhověla i limitní lhůta k odstranění vad žaloby, která by navíc v délce dnů či týdnů byla zcela zanedbatelná v porovnání s lhůtami projednání žalob a kasačních stížností.

Odmítnutí žaloby bez výzva soudu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. považuje stěžovatel za nezákonné.

Ze soudního spisu plyne, že stěžovatel podal dne 16. 9. 2010 blanketní žalobu, ve které se omezil na konstatování, že podává správní žalobu proti rozhodnutí žalovaného, rozhodnutí napadá v plném rozsahu a navrhuje jeho zrušení. Dále uvedl, že doplnění žaloby předloží spolu s napadeným rozhodnutím a dalšími listinami v dodatečné lhůtě čtrnácti dnů od doručení žaloby soudu. Krajský soud referátem ze dne 20. 9. 2010 učinil dotaz na žalovaného, kdy bylo napadené rozhodnutí žalovaným stěžovateli a jeho zástupci doručeno. Dotaz byl vypraven 21. 9. 2010. Stejného dne bylo soudu žalovaným sděleno, že rozhodnutí bylo právnímu zástupci stěžovatele doručeno dne 19. 7. 2010. Dne 1. 10. 2010 vydal krajský soud usnesení, kterým žalobu dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s odmítl. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že v důsledku přísné dispoziční zásady řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body. Přitom zákon stanoví, že žaloba musí obsahovat alespoň jeden žalobní bod (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Pokud žádný neobsahuje, může být tento nedostatek podmínky řízení odstraněn, a to jedině ve lhůtě pro podání žaloby. Po uplynutí této lhůty se absentující žalobní body stávají nedostatkem neodstranitelným. Krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 – 40. Uvedl, že soud není povinen vždy vyzývat žalobce k odstranění takové vady podle § 37 odst..5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě

dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení. Dále soud konstatoval, že stěžovatel do uplynutí lhůty k podání žaloby tj. 20. 9. 2010 nebylo žádné další podání ve věci soudu podáno. Proto musela být žaloba odmítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti; sám přitom neshledal vady uvedené v odst. 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Především je nutno zdůraznit, že kasační stížnost míří proti usnesení krajského soudu, jímž byla žaloba v předmětné věci odmítnuta, nebyla tedy krajským soudem meritorně posuzována. Proti rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby lze v kasační stížnosti z povahy věci uplatnit pouze důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy uvést, proč je rozhodnutí o odmítnutí návrhu podle názoru stěžovatele nezákonné.

Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že mu nebyla doručena výzva dle § 37 odst. 5 s. ř. s., když podle jeho názoru absence žalobních bodů není neodstranitelnou vadou žaloby a výzva k odstranění vad žaloby doplněním žalobních bodů není v rozporu se smyslem soudního řádu správního ani v rozporu se zásadou dispozice řízením a zásadou koncentrace.

Podle § 71 odst. 1 písm. d). s. ř. s. musí žaloba, kromě jiných náležitostí, obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí oznámeno žalobci doručením písemného vyhotovení.

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žaloba musí alespoň v nejhrubších rysech obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů žalobce rozhodnutí napadá. Pokud žaloba žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, na rozdíl od konkretizace v žalobě již uvedeného žalobního bodu (viz např. rozsudky ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publ. pod č. 113/2004 Sb. NSS, ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 95/2005 – 58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS, či ze dne 2. 8. 2007, č. j. 2 Azs 54/2007 – 42, dostupné na www.nssoud.cz; srov. také nález Ústavního soudu ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. III. ÚS 236/99, publ. pod č. 5/2000 Sb. nál. a usn., sv. č. 17, str. 35 a na http://nalus.usoud.cz).

Nejvyšší správní soud posoudil shodně jako krajský soud žalobu stěžovatele jako blanketní. Z jejího obsahu je zcela zřejmé, že neobsahovala ani jeden žalobní bod, a to ani v nejhrubších rysech, neboť se v ní hovoří pouze o tom, že napadené správní rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno a že jej napadá v celém rozsahu. Není zde ani v nejmenším naznačeno, z jakého důvodu stěžovatel proti rozhodnutí brojí, zda je považuje za nezákonné, nepřezkoumatelné či jinak vadné. Stěžovatel ani neuvádí, která z jeho práv měla být napadeným rozhodnutím zkrácena. Správní soudnictví je přitom ovládáno dispoziční a koncentrační zásadou. Ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s. správní soud přezkoumá

v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal žalobu tři dny před uplynutím lhůty pro podání žaloby, tj. dne 16. 9. 2010, jím stanovená 14-ti denní lhůta, v níž hodlal žalobní body doplnit, již byla mimo rámec zákonné lhůty, v níž by ještě mohl žalobní body doplnit. Proto krajský soud takovému podání nevyčkal a žalobu dne 1. 10. 2010 odmítl.

Za takového skutkového stavu věci by nedávalo smysl, aby krajský soud vyzval stěžovatele k doplnění žalobních bodů podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 2 As 69/2008 - 148, dostupném na www.nssoud.cz, uvedl, že „*pokud jde o nezbytnost výzvy k doplnění žalobního bodu, tak Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že v případech, kdy* ***žaloba neobsahuje žádný žalobní bod****, a* ***zároveň již není objektivně možné****, že by žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil, neexistuje zákonná povinnost soudu vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 – 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS.)*“

V rozsudku č. j. 7 As 15/2010 - 56 ze dne 11. 3. 2010 Nejvyšší správní soud uvedl, že „*účelem § 37 odst. 5 s. ř. s. je upozornit podatele na vady podání, vyzvat ho k jejich odstranění, stanovit mu k tomu lhůtu a upozornit ho na následky spojené s neodstraněním vad.* ***Lze-li určitou náležitost žaloby účinně uvést či doplnit jen v zákonem stanovené nepřekročitelné lhůtě, má smysl vyzývat k takovému doplnění pouze tehdy, bude-li to vůbec „technicky“ proveditelné a smysluplné****. Není tedy a priori vyloučeno, aby taková výzva, zejména za použití moderních komunikačních prostředků byla učiněna v posledních dnech či zcela výjimečně i v poslední den lhůty pro podání žaloby. Soud je přitom povinen takovou výzvu učinit, takže se předtím v přiměřené lhůtě po dojití žaloby na soud (****tedy zpravidla v řádu několika dnů po dojití****) musí s jejím obsahem seznámit přinejmenším do té míry, aby si mohl učinit úsudek o tom, zda má předepsané náležitosti. Podle ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. je soud povinen poskytnout účastníkům řízení poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Vzhledem k obsahu předmětné žaloby nelze pochybovat o tom, že si stěžovatel* ***byl vědom její vady****, nebylo tedy nezbytné mu výslovně sdělovat, že žaloba neobsahuje žalobní bod, a postačilo, avšak jen v případě, že to bylo z časového hlediska smysluplné a že takový úsudek si mohl soud učinit již ze samotného jejího obsahu, jej upozornit, že žalobní body je nutno uplatnit dříve než ve lhůtě, kterou v žalobě ohlásil, neboť jen tak k nim bude možno přihlédnout. Ve stěžovatelově případě však nebylo důvodu ani takovou výzvu činit. Z textu podané žaloby datované dnem 16. 10. 2009 totiž nebylo možno zjistit, kdy měla začít běžet lhůta k jejímu podání, neboť v ní nebyl uveden žádný údaj o dni doručení napadeného správního rozhodnutí. Krajský soud tedy mohl postupovat pouze tak, že poté, co vyjasnil otázku zastoupení stěžovatele a co mezitím došlo soudu doplnění žaloby, si opatřil od krajského úřadu doklady o doručení napadeného rozhodnutí. Z nich seznal, že stěžovatel žalobu podal natolik krátce před skončením běhu žalobní lhůty, že žaloba z důvodů zcela pochopitelných (trvání poštovní přepravy) dorazila na krajský soud již po uplynutí žalobní lhůty, takže nemělo žádný smysl se jakkoli zabývat doplněnými žalobními body.*“

V projednávané věci je situace obdobná. Stěžovatel v žalobě, která byla doručena krajskému soudu dne 16. 9. 2010, to je ve čtvrtek, neuvedl datum doručení rozhodnutí.

Proto soud (soudce) bezprostředně poté, co mu byl spis předložen, se s jeho obsahem seznámil a již dne 20.9.2010 (v pondělí) učinil dotaz, který byl vypraven dne 21. 9. 2010, na žalovaného, v němž ho žádal o sdělení data doručení napadeného rozhodnutí stěžovateli a jeho právnímu zástupci, aby mohl posoudit včasnost žaloby. Ještě téhož bylo soudu sděleno, že napadené rozhodnutí bylo doručeno stěžovateli dne 19. 7. 2010. Z tohoto data bylo zřejmé, že lhůta k podání žaloby, v níž by bylo možné vady podání odstranit, již uběhla dne 19. 9. 2010, resp. 20. 9. 2010, neboť konec lhůty připadl na neděli. Za této situace by bylo ryze formalistické trvat na povinnosti soudu vyzývat stěžovatele k odstranění vad žaloby, které již nemohly být odstraněny. Z obsahu žaloby je patrné, že si stěžovatel byl vědom toho, že jeho podání vykazuje vady, když sám navrhl, že doplní žalobu a zašle napadené rozhodnutí v náhradní lhůtě.

Tento soud setrvale judikuje, že procesní postup účastníků řízení včetně toho, že žalobce podá žalobu až v samém závěru lhůty, kdy tak může učinit, souvisí s jeho procesní odpovědností a musí nést případné důsledky, které z jeho vlastního načasování takových kroků plynou. Tak je tomu i u stěžovatele.

Krajský soud tedy zcela správně žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť stěžovatel v zákonem stanovené lhůtě neuvedl v žalobě žádný žalobní bod. V řízení tedy nebyla, a to neodstranitelně, splněna podmínka řízení spočívající v tom, aby v žalobě byl účinně uplatněn alespoň jeden žalobní bod, byť i jen v nejhrubších rysech.

Námitky stěžovatele směřující proti vadám celního řízení, resp. nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí, Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší posuzovat, neboť krajský soud nerozhodoval ve věci meritorně.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že důvody kasační stížnosti podřazené pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyly shledány. Proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2011

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu